

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósítói Védői lapok központi hirdetői osztálya Budapest VII., Erzsébet-körut 41.

POLITIKAI HETILAP

Házaszályrevízió.

(D.) Ez egyszer országos politikával is foglalkozunk. Tehetjük, jogunk van hozzá. Hivatásunk körébe tartozik ez is, bár ritkán élünk ez irányban a bírálat jogával. De a házaszályrevízió kérdését nem szalasztjuk el szó nélkül. Kedvező alkalomul kínálkozik e kérdés arra, hogy e fontos ügyről mi kicsinyek is elmondjunk egyet-mást a nagyoknak. És megteesszük ezt még akkor is, ha éppen nem tetsző dolgokat mivelünk azoknak a nagyságos uraknak, kik *magasabb szempontból* ellenezvén a revíziót, eljárásukkal önkéntelenül is azt bizonyítják, hogy politikai bölcsességük nem terjed tovább a kalapjuk pereménél, politikai előrelátásuk pedig az orruk hegyénél. Mert miről is van szó?

A magyar parlament külső képe az új választási törvény életbeléptetésével — minden nemes igyekezet dacára is — jelentékeny változást fog szenvedni. — A mostani amennyire annyira homogén elemek helyére az új választási alapon érzésben, szellemben, szívben, lélekben, felfogásban és törekvésekben egyformán különböző irányzattal szaturált politikusok fognak bekerülni, kik közül a minden bizonnyal megszaporozott nemzetiségieknek — ha csak utópikus céljaik kielégítést nem nyernek — teljes igyekezete abban fog kimerülni, hogy a tárgyalás külső rendjét folytonosan zavarva, botrányos jeleneteket inszenizozva, a magyar parlament tekintélyét lejárassák, munkaképességét megbénítsák, vagy teljesen lehetlenné tegyék. Szóval, hogy zavarokat támasszanak kint is, bent is egyformán.

Ez több, mint bizonyos!

És ha ez a magyar képviselőház túlliberális tanácskozási rendje mellett

— a közelmúltban — sikerült a magára maradt negyven horvát testvérnek, mennyivel inkább fog ez sikerülni a felszaporozott nemzetiségi honatyák összességének minden oly kérdésnél, mely a magyar faji törekvések igazát s az állam megrendíthetetlen egységét lesznek hivatva szolgálni, pláne akkor, midőn a hazafiság, a hazaszeretet értelmezését illetőleg a szinmagyar képviselők közt sem lesz meg a teljes egyöntettség!

Ily körülmények közt, ha már a választási jog általánosítását honmentő elvül elfogadtuk, okvetlenül kell valami remédiáról gondoskodnunk, hogy a különféle felfogásu, különböző célokat szolgáló elemekből összetakolt parlament tanácskozási rendje oly korlátok közé szoríttassék, mely egyrészt biztosítsa az országgyűlés munkaképességét, másrészt pedig lehetlenné tegyen minden oly törekvést, mely a magyar képviselőház tekintélyét teljesen aláásva, pelengérré állítson bennünket a nagyvilág közvéleménye előtt.

Miután pedig a köztudatba átment általános felfogás szerint a néhány év óta meg-megismétlődő obstrukció a házaszályok tulliberális szellemén élőködik, Magyarország jövőjére való tekintettel — mely előttünk a legszentebb és legmagasztosabb cél — levetközve minden álszeméremből fakadó kicsinyes érzékenykedést, mi is azok közé sorakozunk, akik hangos szóval, bátor lélekkel hirdetjük, sőt követeljük eme házaszályok oly irányu módosítását, hogy ezáltal ne csak a jelenlegi, de a jövőndő országgyűlés munkaképessége is teljesen biztosíttassék és ezen munkaképesség a magyar törekvésekkel összhangzásba hozassék. Ezt tartjuk egyedül helyes eszköznek, egyedül helyes és

elfogadható módnak, mely nemcsak a jelen beteges politikai viszonyokat szanálná, de amely megnyugtató azokat is, kik a választási jog általánosításával — éppen a fentebb vázolt parlamenti eshetőségek miatt — még a jelenben is idegenkednek.

A legnagyobb parlamentáris nemzetek — ha a szükség parancsolta — egy pillanatig sem haboztak törvényhozásuk tanácskozási rendjét az adott helyzetnek megfelelőleg módosítani, csak éppen mi késlekedtünk a szent és sérthetetlennek hirdetett szakaszokhoz hozzányulni, mi, akiknek parlamentáris életét a legelső kínálkozó alkalommal ezen szakaszok liberális-musába fojthatják nekivadult ellenünk!

Hát nem neveltséges állapot ez? Nem kötni való bolond az, aki magad fegyvert engesztelhetetlen, agyarkodó ellenségének! A Lipótmezőre azzal, aki a piromanikusnak tüzes csövát nyujt!

Csakhogy — mondják a revízió ellenzői — a kérdés tisztázásánál nem elég az egyoldalú biztosítás, a nemzetiségek ellen való védekezés, de biztosítva kell lennünk a bécsiek tulkapásai ellen is. Es ez teljesen igaz! Ennek a revideált házaszálynak meg kell védeni az alkotmányos jogrendet, a lehetőség határai közt, a felsőbb erőszakoskodások ellen is, mert csak így lesz értelme a parlamentáris akarat megnyilvánulásának. A szuronyok ellen azonban természetesen, nincs jogvédelem. A fegyveres erőszak előtt kénytelen meghajolni a házaszály parancsa, legyen az liberális, vagy illiberális. Tapasztaltuk ezt a múltban is! Ez azonban újra bekövetkezhet házaszályrevízió nélkül is.

KÜLÖNLEGESSÉGEK

Borsalino-kalapok, c pők, magánköttők, ingekben stb.

dus választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában

✠ ✠

Túrócszentmártonban.

✠ ✠

Eppen azért mi őszinte szívvel üdvözljük a revizóra irányuló akciót, mert legalább egy oldalról biztonságban fogjuk érezni magunkat, ami a jelenlegi viszonyokkal szemben már is nagy előny!

A „Národnie Noviny“ cslörtörtüki számában a nemzetiségek elnyomatásáról elmélkedik. Ahoza egész lelkivilága legszívesebben szokott elkalandozni, most is az oroszországi viszonyokból indul ki, tételeinek onnan merítvén érveket. Szerinte a nemzetiségek elnyomatásában Németország és Magyarország vezetnek. Akik — azt mondja — Oroszországot is ide számítják, azok egyszerűen hazudnak. Ez az ökölrel való érvelés azonban nem riaszt bennünket vissza attól, hogy azokat az áldott orosz viszonyokat egy kizikk meg ne fesszegessük. Élő emlékezetünkben vannak még a legutóbbi finnországi események, amelyek elviselhetetlen hatása alatt ezek voltak kénytelenek kivándorolni, hogy az orosz ököl súlyától meneküljenek. Ezzel szemben nevétséges a „Nár. Nov.“ állítása, hogy ott egész a forradalmi szabadságig menő függetlenség uralkodik. Az ugor törzseket az orosz politika mind elszárvosította. Ugyanígy tesz a kaukázusi népekkel is. Es végül, hol vannak a lengyelek? Azok a lengyelek, akiknek jármáról a „Nár. Nov.“ csak annyit jegyez föl, hogy az jogosult lehet testvérek között. Gyönyörű elmélet! A testvéri szeretet vezette hát az oroszokat a lengyel foglalásban. Csupa szeretetből ültek, akasztották és lötték őket rakásra. És most is a szeretet sugallja nekik azokat a rendszabályokat, amelyek az olombányákat és börtönöket megtöltötték. A testvéri szeretet jogban és kötelességben a feleket egyformán köti. Mit szólnának hozzá az oroszok, ha a lengyelek ugyanerre a testvéri szeretetre apellálva, azt kívánnák, hogy most szerepet

cseréljenek? Hogy engedjék meg nekik az oroszok mindezt visszafizetni, amit eddig velük éreztek. Beszélhetett volna a „Nár. Nov.“ a német lengyelek sorsáról, talán a tótoknak magyarul tanulni vágyásáról is, ha úgy tetszik neki, de akkor Oroszországot kellett volna cégérnek kitennie, amikor nemzetiségi elnyomatásról beszél. Egyébként jellemző e lap gondolkodására, hogy az orosz törekvésekben, politikában soha, de soha semmi hibát még föl nem tizedett, ellenben Magyarországon jót semmit sem talál.

A legujabb arcátlanság.

Többször említettük, hogy a morvaországi alsó klerus *Hlinka* Andrást írárt érzett tisztelőnek akkép adott kifejezést, hogy beleavatkozva a mi püspökeink jogaiba, egész arcátlanul és szemtelentül oly dolgokba ütötték az orrukat, melyekhez nekik abszolúte semmi köztük sincs.

Tüntettek a vándor apostol mellett és gyaláztak bennünket nyílt gyűléseken. A római udvarnál denunciaták *Párvy*, sőt az egész szepesi káptalant, mert a püspök nem tűri meg papjai közt az oly egyént, ki ellenségeskedést szít a testvérnemzetek közt csak azért, mert ezt a kedve így tartja, vagy mert abnormis észjárása folytán nem fér a bőrébe.

Most legutóbb, a mult év december havában megint kitaláltak valamit, hogy napirenden tartsák a szepedi mártír ügyét.

A brtnni püspökség kotnyeles lelkészei a következő kérvényt nyújtották be a pápához: Szent Atyánk!

A pástóri gondosság kiváló emléket hagyta hátra boldog emlékezetű XIII. Leo pápa abban a levelében, melyet 1896. évi május hó 28-án a magyarországi püspöki karhoz intézett. A legforróbb köszönetet érdemelte az ki úgy a magyarországi, mint az idegen nemzetek részéről, mert a magyar viszonyok alapos ismeretéből fakad s az

evangéliumhoz hasonlóan tüvös tanácsokat és rendelkezéseket tartalmaz a nép és az idő kívánalmainak megfelelően.

Különösen ami benne a püspököknek szól, az nem csak azokra, de a papságra magára is vonatkozik és megjelölván az irányt, mit támogatni s az ellenáramlatot, mely ellen küzdeni kell.

Ha tehát püspök, lelkész vagy akár más egyházi egyén saját hivatásának megfelelően működik, föltéve, hogy az említett pástórlévél rendelkezésének nyomában halad, bizonyára érdemes a dicsőretra s rászolgált a segítségre és védelemre.

Hlinka Andrásról, a szepesi püspökséghez tartozó rózsahégyi plébánosról van szó, ki saját püspöke, *Párvy* Sándor által „ex informata conscientia“ fölfüggesztettet. És a lelkész saját népe és hívei között lelkészi kötelességét teljesítette, amidőn azt tanította, nyelvelt művelte és „szánalmat érezvén a sokaság fölött“, az írószági lelkészek példájára a néppel érezett, vagy a német lelkészek nyomán indulva, szembeszállott a törekvésekkel, melyek népét leaacsognyanit s gazdaságilag tönkretenni törekedtek és megfordítva teljes erejével munkálkodott a nép szabadsága és szellemi fejlődése érdekében, anélkül, hogy azzal hivatalát elhanyagolta volna, sőt mellyel tisztét csak tökéletesebben töltötte be, *saját jogát* gyakorolta csak és senkit igazában megsejténi nem volt képes.

De szeretete saját népe iránt, a nemzetiségeket egyesíteni célzó notórius törekvésekkel, valamint a magyarosítással szemben gyakorolt küzdelme nem irható az ő rovására bűn gyanánt.

És ha törekvéseivel, munkálkodásával saját püspöke rosszsalását érdemelte ki, akkor ennek a rosszsalásnak tisztán a mód ellen kellett volna irányulnia, ezt csendesiteni vagy határok közé szabni igyekezvén, de magát az ügyet elnyomni, büntetni nem lett volna szabad.

Alázatosan alulírottak nem akarják a

T Á R C A.

Az utolsó atyafilátogatás

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Írta: Ertvös Károly.

(Folytatás és vége.)

Sok üntü csók és kézcsók után s a szerencsés utnak sokszoros őszinte hangoztatása után végre megindult a kocsi báyám urammal. Csak olyan saráglyás, falusi, parasztos alkatu kocsi; — uri voltát nem is mutatja más, csak az, hogy zöldre van fűstve. Nem is régi kocsi, vasalása is jó, baja nem esik az utban. A lovak szerszámát is jól szemügyre vették. Vasa, szija, kötele, madzagja, — valamennyi jó állapotban.

Miként folyt le az utazás: nem mesélem el apróra. Nagyajtai Zajtay István urnak, peleskei notárius urunknak utazása se volt sokkal változatosabb s azután a Dráva sincs közelebb Turócszentmártonhoz, mint a Szamosköz Pest városához, de azért az utazást még se mesélem el. A mi dolgnak nem egyéb, mint csupán csak a zábori atyafilátogatás történetének hűséges elmondása.

Ködös este volt, amikor báyám uram

Turócszentmártonba megérkezett. Be is szállott az egyik szerény vendégfogadóba, csöndesen elköltötte vacsoráját, hamarosan le is fektült, hogy jól kipihenje magát holnapra, a nagy napra. A kocsisnak meghagyta, reggeli kilenc órára indulásra készen legyen. Kocsi, ló, szerszám, de maga a kocsis is tiszta legyen.

Vajjon, hogy tudhatta volna valaki Záborban, hogy este későn utas érkezik Szentmártonba, aki reggel tíz órakor ott lesz Záborban s az az utas senki se más, mint nemes ur Magyarországból, tul a Dunáról, Somogyvármegyéből, a Dráva mellékéről s akinek a neve Záborzsky Mihály, még ősapja szakadt el erről a vidékről s vér szerint való atyafinak tartja magát mind a mai napiglan?

Ezt bizony nem tudhatták semmiképen. Mégis megtudták tükéletesen. Bizonyosan azoknak járt el a szájuk ártatlanul, akikkel báyám uram az utazás és látogatás dolgában levelezett. Bizonyosan valaki kikérdezte a kocsisat a vendégülöben még a megérkezés estéjén. Bizonyosan kém volt, megbizott ember volt, aki kikérdezte. Nem is lehet másképen, az a kém még az éj folyamán hirt adott a zábori atyafiaknak. Akik azután kora hajnalban összegyűltek a bíró lakásán s közegyetértéssel elhatározták, hogy tíz óra

előtt seregestül kiállanak a faluvégre s úgy fogadják a messziről jött atyafit, ahogy az méltán megérdemli.

Derék, jámbortót atyafiak! Ha csakugyan így történt, bizony dicsőretra méltó szép dolog föltek, hogy bennük is megmozdult az ősi rokonvér őszöne épen úgy, mint az én kedves báyám uramban.

Báyám uram jókor felkelt s unnepiesen felöltözött. Egyszerű, díszes, fekete magyar ruháját vette magára. Panyókás mente, atilla, sarkantyus csizma nem hiányzott. Fekete asztrakan süvegje se a fejéről, rezes ősi kardja se az oldaláról. Dus bájusza, bizontos szemöldöke ki volt huzva keményen, úgy ült fel kocsijára. Még a járásbeli főszolgabíró se különöb legény a maga hintós kocsijában.

Zábor oda nincs messzebb, mint hat kilométer. Még tíz óra se volt, már ott volt a falu közelében. A szent-ilonai kápolnától kezdve mindig csak azt forgatta elméjében, milyen meleg szívvel, milyen atyafiságos szeretettel fogadják őt majd a zábori ősrakonok!

S valóban, mikor a faluhoz közeledett, már jó messziről látta, hogy a falu végén embertömeg várja. Férfiak, asszonyok, gyerekek egyenesen. Zászló ugyan nincs kezükben, de a kis falutól, szegény emberektől nem is

Hlinka András fölött való bíraskodás jogát maguknak tulajdonítani, de úgy néhai *Bubics* Zsigmond kassai püspök példája nem kevésbé készítet a töprengésre, hogy sok dolog, amely másutt ismeretlen, Magyarországon több, mint lehetséges, mely körülmények között tétel, hogy a vallásos érzés elfojtatik úgy, mint egykor Konstantin és Valent császárok idejében.

Hlinka plébános az egész morva földön, sőt annak határain túl az egész cseh-tót nemzet földjén, mint nemzetét forrón szerető és nemzetét védelmező ember ismeretes; Morvaországban történt bucsuzarandoklása idején, mint istenfélő lelkészhez illik, tisztelte Cyrill és Metódót, a szláv apostolokat. Mivel pedig az egyházi büntetés, mely őt érte, semmiképpen sem egyeztethető össze ennek a lelkésznek egyéniségével és értékével, alulírottak Hlinka András érdekében közbenjárók, Szentséged lábai elé borulva kérjük, hogy a Szentsékhez beadott kérvényének elintézése most már ne szenvedjen többé halasztást, hanem hogy ennek minél előbb vége vessék és mert a bűnök, melyek Hlinka Andrásnak tulajdonítottak, az alulírottak szemében inkább notóriusoknak tűnnek, mint titkosoknak tűnnek föl, könyörgünk, hogy Hlinka András — ha ugyan rászolgált — a kanoni előírás szerint ítéltessek meg s hibáján felül ne büntetessék.

A brüni püspökség lelkészeinek megbízásából, Brün, 1907. december 27. *Aldársók.*

*

Hát hiszen ez mind nagyon szép dolog, tisztelendő testvérek, csak ne volna benne az a bűkknél, hogy ahhoz tisztelendőségteknek semmi köze, hogy Páry Sándor szepesi püspök mit csinál. Minden esetre, ha ő tesz valamit, miután nem a feje lágyára esett ember, mint önk, annyira alaposan megfontolva teszi, hogy ahhoz még a római kuria se férhessen hozzá.

De ha már önk Hlinka Andrásnak, a cseheknek és morváknak annyira tetsző jó

oldalait észrevették, amelyekért valósággal dicshimnuszokat zengenek a szinylődő martirnak, de melyekért papi állásától senki fel nem függesztette, miért nem vették észre azt a szerényen meghúzódó kis szimóniát is, melyért a püspök kénytelen volt a nyakát kitekezni?

Vagy talán erről nem szólt önknek Hlinka ur vándorlásai közben? Pedig itthon szentül azt hittük, hogy első felolvasását „A gyakorlati szimóniáról” fogja tartani, a másodikat pedig arról, hogy a papi becsület megszegése nem bűn, a harmadikat pedig arról, hogy az írásba foglaljéget csak addig érvényes, ameddig ennek révén valami előnyököt biztosíthatunk magunknak, azután pedig tucats!

De úgy látszik, a huncut becsapott bennünket; mert önknek ez a kitűnő pásztor egészen másról beszélt!

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottsága *Justh* Ferenc főispán elnöklete alatt a f. hó 13-án tartotta rendes havi ülését.]

Jelen voltak: *Beniczky* Kálmán alispán, *Záthureczky* Imre arvaszéki ülnök, elnökhelyettes, *Csepcedányi* Sándor tb. főjegyző, *Rakovszky* Iván dr. tb. aljegyző, *Lax* Adolf dr. tisztí főjegyző, *Kacvinszky* Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Künsztler* Károly dr. kir. tanfelügyelő, *Boleman* János dr. vármegyei tisztí főorvos, *Borbély* Kálmán kir. főmérnök, *Keviczky* Imre közgazdasági előadó, *Cserei* Emil, *Klimo* Vilmos, *Rosza* János, *Róth* Emil, ifj. *Bulyovszky* Simon és *Schultz* Lajos bizottsági tagok.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, mindenként előt bejelenti, hogy *Justh* Kálmán gyengélkedése, *Skutetti* István kir. ügyész pedig egyéb hivatalos elfoglaltsága miatt a mai ülésén részt nem vehetnek. [A bejelentést a bizottság tudomásul veszi.

A főispán bejelentése után a közigazgatási bizottság albizottságai a következőleg alakítottak meg:

1. *A fegyelmi választmányba:* Rendes tagok *Cserei* Emil, *Klimó* Vilmos, *Künsztler* Károly dr., *Borbély* Kálmán. Póttagok *Kacvinszky* Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Bulyovszky* Simon.

2. *A vármegyei pótdad felszólamlási bizottságba:* *Beniczky* Kálmán, *Cserei* Emil, *Klimo* Vilmos, ifj. *Justh* György.

3. *Az utadó felszólamlási bizottságba:* *Borbély* Kálmán, *Cserei* Emil, ifj. *Justh* György, *Bulyovszky* Simon.

4. *A közigazgatási erdészeti bizottságba:* *Elnök* *Justh* Ferenc, tagok *Cserei* Emil, *Róth* Emil.

5. *Az erdei kihágási ügyek II. fokú elbírálására hivatott bizottságba:* Rendes tagok *Cserei* Emil, *Klimo* Vilmos, *Keviczky* István, *Rosza* János. Póttagok *Bulyovszky* Simon, *Saager* Ferenc, *Keviczky* Imre.

6. *Az drvaügyi felebbezési bizottságba:* Rendes tagok *Cserei* Emil, *Klimó* Vilmos. Póttag *Bulyovszky* Simon. A főispán által kinevezettek *Rosza* János, *Schultz* Lajos, *Róth* Emil.

7. *Börtönvizsgáló bizottságba:* *Cserei* Emil, *Klimo* Vilmos, *Keviczky* Imre, *Künsztler* Károly dr.

8. *A nyugdíjosztó bizottságba:* *Cserei* Emil, *Klimo* Vilmos.

9. *A közigazgatási bizottság elvi jelentésének szerkesztésére hivatott bizottságba:* *Beniczky* Ákos dr., *Künsztler* Károly dr., *Cserei* Emil.

10. *Az 1898. évi II. t.-c. 72. §-a értelmében a munkások és munkaadók közt felmerülő vitás kérdések másodfokú elbírálására hivatott bizottságba:* Rendes tagok *Keviczky* István, *Saager* Ferenc, *Cserei* Emil, *Klimo* Vilmos. Póttagok *Bulyovszky* Simon, *Róth* Emil, *Keviczky* Imre, *Schultz* Lajos.

11. *A törvényhatósági egészségügyi bizottságba:* *Borbély* Kálmán, *Schönaich* Győző.

12. *A törvényhatóság mellett működő ipar-*

kell azt várni. Zajt ugyan hallott, bizonyára éljenésből eredt a zaj. Ő csak azért nem éri tisztán, mert ő nem tud tótul, az emberek meg nem tudnak magyarul.

Végre odaér a tömeg közelébe s amint oda ér, csak látja ám, hogy két hórihorgas tót ember kiugrik a tömezből, zablán fogja a két lovat s minden igyekezettel meg akarja fordítani a kocsiat az út közepén, arra vissza *Turószentmárton* felé.

Mi ez?

A két hórihorgas tót ember rekedt hangon kiabál valamit, de azt megérteni nem lehet.

A tömeg is ordít, ki vastagon, ki vékonyan. Sőt fenyeget s emelgeti, suhogtatja a kezbelijét.

Az a kezbeli pedig nem volt se tüdőzölő fehér kendő, se koszorú, se virágbokréta, ahogy az ember várhatná. Hanem az fejse volt, vasvilla és husáng és sok mindenféle rettenetes celőke. Még az asszonyok keze is tele volt sodrófával, fazékszedő botjal, pemennyéllel. Mintha most mindjárt meg akarnának keserü halállal gyilkolni valakit.

Megbolondult a világ egészen.

Bátyám uram sehogy se tudta megérteni az állapotot, se kocsiat, se lova. Egyik se

tudott tótul. A lovak is mintha megakarnának bolondulni, megriadtak a sok zajtól, tenyegestéstől és ráncigálástól, az egyik akkorát rugott a hórihorgas tóton, hogy az nyomban belehenteredett az árokba s még nyögni se tudott a szánalomrameltő. A másik alig tudott bele lelket verni.

A legnagyobb bonyodalom közepén szerencsére jött a nyugalmazott táblalabró, *Jeszenszky*. Valami hír jutott tulébe a hajnali tanácskozásról és sietett a faluvégre, hogy elejét vegye a bajnak. Tudott magyarul is, tótul is.

Ő aztán mindent megmagyarázott bátyám uramnak hevenyében.

Az egész falu mint *Záborszky* és mind atyafi és mind nemes ember. Még a tehenes is, még a kanászbotár is. És mind szegény, mint a templom cőgere, még a bíró is, még az előjárók is. Sehogy se megy a fejükbe, hogy magyar ur miért látogassa meg őket, akarmilyen régi rokon, hogy atyafiságos szeretetét megbizonyítsa. [Hanem bizonyosan azért jött, hogy van valami régi írás s azzal osztályrészt akar a zábori határból. Ebből pedig ők osztályrészt nem adnak, mertmaguknak sem elég. Inkább agyonütötték azt a régi atyafit.

Bátyám uram nevetett, majd leesett a

süvege a feje tetejéről.

— Mondd meg nekik, kedves atyámfia, nem osztolni jöttem én ide, nem kell nekem az. ő határak, hanem azért jöttem, mert már öreg ember vagyok s látni akartam egyszer az ősi tanyát. És azért jöttem, hogy minden valóságos *Záborszky* atyafinak egy kis ajándékot hozzak emléktül. Hoztam is fejenkint egy-egy hatost. Mond meg csak nekik!

Jeszenszky elmondta ezt a tömegnek.

Szempillantás alatt megváltozott a tömeg lelke. Elkezdtek a messziről jött atyafit éljenezni. Most már elfogadták atyafinak. Ugráltak, hadonáztak örömtülben s tolongtak a kocsihoz, hogy kezet csókoljanak a távol rokonnak.

Bátyám uram ezt nem engedte, hanem elővette köztü érshényét, abban voltak az ajándék-hatosok s azokból adott egyet-egyet mindenkinek. Kapott érte istenáldást eleget.

De már ekkor nem nevetett. Hanem éles nézésű szeméből kicsordult a könnye s végig gördült orcáján, kipödrött bajuszáig. Mivé tud lenni a szegény, ha nemes ember volt is, ha atyafivér volt is, valamikor!

Ez jutott eszébe. S odaszólt kocsiának:

— Fordulj meg, fiam, menjünk haza; eleget láttunk!

tanácsba: Schwartz Kálmán, Simkó Gusztáv, Bindfeld Armin, Buljovszky Simon.

A választások megejtése után vármegyénk főispánja üdvözölte Schultz Lajost, mint aki először tagja a közigazgatási bizottságnak.

Utána Csepessányi Sándor tb. főjegyző bemutatja Gáspár Jánosnak kivételes nőttség iránt benyújtott kérvényét. A miniszter engedélyezte.

Bemutatja a kassa-oderbergi vasút által tervezett új vágány kiépítéséről felvett jegyzőkönyvet, mely a bizottság által tudomásul vétetett.

Bemutatja, a Tátrabank, Szkuhra Pál és Zányi Kálmán dr. utadőtörlesztési iránti kérvényét, mely kérvényekben foglalt kérelemnek a bizottság helyt ad.

Schultz Lajos szucsányi téglagyáros által építeni szándékolt iparvágány tervezete módosítást szenvedvén, új helyszíntárgyalás vált szükségessé. Ennek folytán az eljáró bizottság ezen új jegyzőkönyvet bemutatja, melyet a bizottság tudomásul vesz.

Boleman János dr. vármegyei főorvos bemutatja az 1907. évi december haváról szóló jelentését, melyből a következőket emeljük ki:

Az általános közegészségügyi állapot az elmúlt hóban nem volt kedvezőtenebb a novemberinél, dacára annak, hogy a mosócziói járásban nagyobb számmal lépett fel a kanyaró.

A járványos fertőző betegségek közül Turócszentmártonban és Turánban volt 1—1, Vrickón 6, Znióváralján pedig 2 vörheny eset volt.

Kanyaró nagy mértékben uralkodott Valcsán, honnan 53 eset jelentetett be. A kórosvor a tanító figyelmeztetése folytán tudta meg a járvány fellépését, miután a szülők be nem jelentették és orvosi segélyt nem vettek igénybe. Szerencse, hogy a járvány igen enyhé lefolyású volt, amennyiben halálos kimenetelű egyetlenegy esetben sem volt.

Znióváralján a kanyaró miatt az iskola hatóságilag bezárattott.

Orvosrendőri hullaszemle tartott Kislalun hol a halál okául szívvelhűtés és Dolinán, hol a halál okául szengázsmérgezés állapított meg.

Általános szemvizsgálat végeztetett Hadvigán és Briesztzyán.

Kaczvinsky Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató betérjeszti az általa képviselt közigazgatási szak 1907. évi december havi állapotáról szóló jelentését.

E szerint december hófar befizetett: Egyenesadóban 65788 korona 31 fillér, hadmentességi díjban 4066 korona 85 fillér, országos betegpótlási pótadóban 3636 korona 86 fillér, mely eredmény az előző év hasonló időszakához képest egyenesadóban 20513 kor. 78 fillérrel, országos betegpótlási pótadóban 1105 korona 10 fillérrel *kedvezőtenebb*, hadmentességi díjban pedig 583 kor. 65 fillérrel *kedvezőbb*.

Az említett befizetések után az elmúlt hónapban hátrálékban maradt egyenesadóban 70032 korona 79 fillér, hadmentességi díjban 16885 korona 24 fillér, országos betegpótlási pótadóban 746 korona 71 fillér, mely eredmény az elmúlt év hasonló időszakához képest egyenesadóban 51980 korona 62 fillérrel, hadmentességi díjban 339 korona 93 fillérrel *kedvezőtenebb*, országos betegpótlási pótadó-

ban pedig 2015 korona 63 fillérrel *kedvezőbb*.

Egyben bejelenti a bizottságnak, hogy az 1908. évi földadó felosztási jegyzékek, továbbá a III. és IV. oszt. kereseti adó, tőkekamat- és járadékadó, valamint az általános jövedelmi pótdóra vonatkozó bevallások gyűjtése elrendeltetett.

A jelentés tudomásul vétele után Klimó Vilmos bizottsági tagnak azon interpellációjára felelt, melyet a Neuwirth-féle gőzfűtész állami adójának hol történt átvetése iránt terjesztett elő még a december havi ülésben. A pénzügyigazgató megnagyutató választást a bizottság és az interpelláló tudomásul vette.

Ezek után a pénzügyigazgató több adóleírás iránt benyújtott kérvényt adott elő, melyet a bizottság a pénzügyigazgató javaslatának megfelelőleg tudomásul vett.

Künszler Károly dr. kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy hivatala az elmúlt hó folyamán iskolák szervezésével és a folyó ügyek elintézésével volt elfoglalva.

Bejelenti továbbá, hogy a tótrónai állami iskola öreg tanítója nyugdíjaztatott s helyébe a briesztzyai állami tanító, Gregorovits József helyeztetett át. Az így megüresedett briesztzyai tanítói állásra pedig Kontsek Mártha okleveles tanitónő nevezetett ki.

Bejelenti továbbá, hogy a helybeli kereskedelmi és polgári fiúiskolától Bárdos Adám, kit a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nyitra vármegye területére iskolatogatóvá nevezett ki, véglegesen megvált.

Ruttkára kinevezetett a 14-ik tanerő, Vizváry Miklós állami tanító személyében és ugyancsak ott megnyitott a IV. számú ovoda is, melynek vezetésével Goldner Róza tótrónai óvónő bízott meg, kinek helyére Lofka Janka okleveles óvónő nevezetett ki.

Bejelenti végül, hogy a közoktatásügyi kormány a következő iskolák államotitását határozta el: a krpeláni, nolesói és lipóci már a folyó évben, a rudnóit pedig előjegyzésbe vette.

Több tárgya a közigazgatási bizottságnak nem lévén, elnöklő főispán az ülést bezárta.

A zniói képezde mulatsága.

A znióváraljai áll. tanítóképző intézet ifjúsága f. hó 11-én fényesen sikerült hangversenyt és színelőadást rendezett. A zeneterem zsufolóság megtelt közönséggel, amely a legnagyobb élvezettel gyönyörködött a tanítónövendékek zenei készségében és előadási ügyességében.

A műsor gazdag volt és változatos. Az ifjúsági énekar a megnyitói számban, Huber „Magyar dalárinduló”-jában mutatkozott be és foglalmatosságával, iskolázottságával nagyon megnyerte a közönség tetszését.

A klasszikus zenét is ugylátszik szorgalmasan művelik a vricamenti ódon kolostor falai között. A katonaszinfónia „Allegretto”-ja és Mendelssohn „Sextett”-je oly ügyességgel adattak elő, hogy meglepte a zeneőröket. Különösen nagy hatást ért el az ifjúság *Mozes* Miklós tanár szerzeményének, a „Kuruc-dalegyveleg” és a „Magyar-népdalegyveleg” előadásával. A „Kuruc-dalegyveleg”-ben együtt működött az énekkar a zenekarral a legtekélyesebb összhangban. A közönség legkevesebbet tapsolt és a hangversenyzeméneket meg kellett ismételn.

Nagy ovációkban résztvett szerzőjük,

Mozes Miklós tanár. A hangverseny sikere elsősorban neki tulajdonítandó. Magyar lelkeslete egész melegt öntötte e hangversenybe, amellyel talán utóljára volt alkalma művészi élvezetet nyújtani a turócmegeyei közönségnek.

A növendékek közül a hangversenyben kitűntek: *Schwinger* Károly, *Holly* Antal és *Vaculik* Pál, IV. évesek, — egyes és értelmes játékkukkal, de a többi szereplő növendék is derekasan megállta a helyét.

A hangverseny után nagyon kedves tárgy egy felvonásos színdarab következett. Három intézeti növendék, *Tilesch* Ilonka és *Porubszky* Mariska urhölgyek közreműködésével, előadta Hegedűs „Nem jut az eszébe” c. bohazat a legügyesebb kifejezéssel, a lehető legjobb alakítással.

Különösen kitűntek *Tilesch* Ilonka és *Porubszky* Mariska urhölgyek. A közönség el volt ragadtatva kedves játékkuk által. Jól játszotta a tudákos könyvkötő szerepét *Cseszkó* János IV. é. n. és az inas nehéz szepét *Plachy* Péter II. é. n. A közönség élénken tapsolta a szereplőket.

Hangverseny után átvonult a közönség a „Magyar Olvasókör” helyiségeibe, ahol megkezdődött a tánc, amely a legrozsásabb hangulatban eltartott kivrados-kivradtik. A négyest 40 pár táncolta.

A jótékonycélu estélynek nagy anyagi sikere volt. Az önképzőkör vezetősége a következő felülvezetéseket közönséggel nyugtázta: *Justh* Ferenc, *Párvy* Endre 10—10 korona; *Wagner* Lipót 8 korona; *Boleman* János, *Schlönaich* Viktor 5—5 korona; *Dr. Messinger* M., özv. *Tilesch* Károlyné, *Sreiber* 4—4 korona; *Gerő* Virgil 3 korona; *Eder* Ferenc, *Bargár*, *Porubszky* Pál, *Farkas*, *Téglásy*, *Mezey* József, A haza apostolai 1—1 kor. Összesen 60 korona.

H I R E K.

Az Országos Magyar Szövetség 1907. évi december hó 22-én tartott közgyűlésén vármegyénk alispánját, *Beniczky* Kálmánt és lapunk szerkesztőjét választmányi tagjává választotta meg. E helyen említtük még meg, hogy *Beniczky* Kálmán 200 koronás alapítvánnyal az Országos Magyar Szövetség alapító tagjai közé lépett be.

A Fmko gyűlése. A Fmke évnegyedes gyűlését, amelyen ezuttal elnökölt az egyesület új elnöke, *Desevoffy* Emil gróf, az igazgatóválasztmány tagjainak nagy érdeklődése mellett tartották meg Nyitrán. A gyűlés elhatározta, hogy a nyitrai kulturpalota megépítése érdekében újabb fölterjesztést intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez; a privigei egyesületi óvodát átadja a községnek; az „En Ujságom” c. gyemecklapanak a nemzetiségi vidékek elemi iskoláinak legjobb növendékei számára százezer példányban való előfizetését, az összes magyar kulturegyesületekkel egyetértésben, együttes fölterjesztésben fogja kérni a miniszterelnöktől; a noგრადmegei választmány azon szándékát pedig, hogy működését beszünteti és feloszlik, azzal a föltétellel vette tudomásul, hogy vagyonát és jövedelmeit, mint amelyek a Fmke egyetemének osztalán vagyonát képezik, szabályszerű elszámolás mellett a központi elnökségnek átadja. Sajnálatlaltal vette tudomásul a gyűlés, hogy a vallás- és közoktatásügyi mi-

niszter az egyesület nemzetiségi vidékeken működő óvónőinek fizetését, mely az állami óvónők javadalmazásához képest koldusmódra szegényes, megfelelő költségvetési fedezet hiányában, ezáltal sem hajlandó rendezni. Az Országos Magyar Szövetség kezdeményezését, hogy a magyar közművelődési egyesületek kongresszusa ez év tavaszán összehívassék, a gyűlés örömmel üdvözlö, de egyben bejelenté, hogy a kongresszuson határozati javaslatot terjeszt elő, hogy azoktól a nemzetiségi újságoktól, amelyeket a magyar nemzet ellen való igazgatási vétségében már három ízben jogerős bírói ítélettel marasztaltak el, a postai szállítási joga megvonassék. A nemzetiségi, mind veszélyesebb jellegű öltözékkel szemben a Fmke ezt a megfontolást tartja elsősorban alkalmazandónak. A további teendőkre nézve szintén lesznek javaslatok, ezeket azonban a többi kultúregyesültekkel egyetértésig csak a jövő évi kongresszuson fogja előterjeszteni. A gyűlés végül segélyeket szavazott meg az egyesület területén működő hazafias irányú mulkvedelő társaságoknak, olvasóköröknek és ifjúsági egyesületeknek.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja Zorkóczy Tibor dr. ügyvédjelöltet tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki.

Elhagyott gyermekek. Muna Jozefin felső-turcsesi illetőségű napszámosasszony nyolc gyermekével nyomorgott Budapesten a Váci utcán levő egyik szűkségbarakban. A szegény asszony férje a múlt héten megbetegedett s hazament Felsőturcsókra szülőihöz. A magára maradt asszony nyolc gyermekével együtt éhezve, fáva nyomorgott, míg végső kétségbeesésében magához véve három gyermekét, a férje után utazott. Az öt apróság apátlanul, anyátlanul maradt. A legidősebb 15 éves volt s az eljárogatott egy gyárba dolgozni, a többi számalas állapotban találta a rendőrség, a mely nyomban elhelyezte valamennyit a gyermekmenhelyen.

Helyrelgazdítás. A karácsonyfalánepségre adakozók közt Kuffler Zsigmond ur helytelenül 2 korona adománnyal lett kimutatva, holott ő a gyűjtőív szerint tényleg 5 koronát adományozott. Itt említjük meg, hogy az adakozók közt szereplő Virgílné helyett Gerő Virgílné értendő.

Lábat törte szánkázás közben. Vanyo János 14 éves gyulafelelfi fiú az elmúlt héten egy kis kéziszánkóval járt ment az erdőbe. Úgy látszik, a kisfiú valahol egy meredéken szánkójával akart leereszkedni, de a sebes átlak közben leesett és lábat törte. Úgy találta meg az erdőbe siető fuvarosok nagy fájdalommal között. Még aznap beszállították a helybeli kórházba.

Keresd az asszonyt! Hirt adtnak arról, hogy a folyó hó 10-én Turócszentmártonban Gálanda János és Kuchárik Samu szellérházait tűz pusztította el. A csendőrség a gyűjtőigát Paluch József személyében ki-nyomozta és letartóztatta. Paluch tettét egész öszintén beismerte s elmondta, hogy a szellérházakat szándékosan gyújtotta fel, mert a feleségét, kivel az este összeveszett s ki a

tettlegesség elől a felgyújtott lakásban levő ismerőseihez menekült, miután a hívó szóra nem hallgatott, ekkép akarta a lakásból kipörkölni. A letartóztatott különben a tűzvész estején teljesen ittas volt.

Tánomulatság. A turócszentmártoni zsidó ifjuság 1908. évi január hó 25-én este 8 és fél órakor a „Dom” szálló nagyszobájában, szegénysorsu gyermekek felruházására zárt-kört tánomulatságot rendez. Személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona. Fellízüzetések — tekintettel a jótékony célra — köszönettel fogadtnak.

Szerencsétlenül járt famunkás. A turócszentmártoni vasuti állomáson, a Pollák-féle farakodónál szerencsétlenség érte Hisszica János kostyáni lakost. Ahogy a kocsirol leemelték a lerakódó helyre hozott szállákat, az egyik elütötte a szerencsétlent és lábait teljesen összezuja. A közellevő munkások segítségére siettek s kiszabadították őt rettenetes helyzetéből s beszállították a helybeli kórházba.

Tánomulatság Ruttkán. A ruttkai Polgári Társaskör letesitendő könyvtára és helyiségeinek berendezése javára a vasuti állomás I—II. osztályu éttermeiben folyó évi február hó 1-én tánomulatságot rendez. Kezdeté este fél 9 órakor. Személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Fellízüzetéseket, a jótékony célra való tekintettel, köszönettel fogad a rendezőség.

A váróterem tolvaja. Szilák János lucskii illetőségi munkás a folyó hó 11-én Ruttkán át történt utazása alkalmával az a kellemetlen meglepetés érte, hogy míg jegyet váltani járt, mintegy 40 korona értékű holmija a váróteremből eltűnt. A károsult nyomban jelentést tett az illetékes hatóságnak, melynek megkeresése folytán a ruttkai csendőrség a tettet Ademe András noesói lakos személyében kiderítette s erről jelentést tett a turócszentmártoni kir. járásbírósnak.

Foglalás Hlinka Andrásnál. Rózsahegy-ről jelentik: Hlinka András rózsahegyi plébánost tudvalevően államellenes igazgatás miatt két évi államfogházra és 1500 korona pénzbüntetésre ítélték. Szabadságbüntetését most tölti a szegedi államfogházban, a pénzbüntetés biztosítása céljából pedig mult szombaton megjelent a bírósági végrehajtó Hlinkának a plébánián levő lakásán, a hol butorát lefoglalta. Hlinka különben vagyonos ember, mert Rózsahegyben emeletes háza van, a népbanknak nemcsak elnöke, de főrezervényese és vagyonát több mint kétszáz ezer koronára becsülik.

A sikos járda áldozata. Rakita Zsuzsanna 65 éves helybeli lakos a folyó hó 11-én a m. kir. postahivatal előtt elfutó sikos járdán megcsuszott és lábat törte.

Halálos szerencsétlenség. Federa György bélai lakos fát ment gyűjteni az erdőbe. A szerencsétlen ember ügylátszik faszodás közben megcsuszott s oly szerencsétlenül zuhant le valami mélységbe, hogy még aznap este belső vérzés következtében meghalt. Halálát özvgyüreg édesanyja siratja.

Tót fészkelődés. Mióta Miaván az „Obzor” című hazafias tót napilap megindult, s kiszorítani kezdi a pánszláv tót újságokat, az ottani tótság vezetői erőszakosabb agitációra tökélték el magukat, esak hogy kihívó föllépésekkel ámithassák tovább az önző érdekeikre kihasználható népet. Így a község legutóbbi képviselőtestületi ülésen Jurenka Samu kérdemestül postamester nem akarta a jegyzőkönyvet hitelesíteni, ha tót nyelven is ki nem állítják. A jelenvolt főszolgabíró igaztágnak jelentette ki Jurenka föllépését s figyelmeztette, hogy ha követelésének lámasztékot keres a képviselő-testületben, akkor annak csak az lehet a vége, hogy az egész testület jogkörét föllüggesztik.

Szerencsétlenség fadöntés közben. Vojda András szlanica lakos több társával együtt a gagyeri völgyben fadöntéssel foglalkozkodott. Egy vigyázatlan pillanatban a lezuhanó fatörzs maga alá temette Vojdát s mikor társai nagy munkával kiszabadították a törzs alól, konstataák, hogy lába tökéletesen össze volt zuva és testén több súlyos sérülést szenvedt. Az eszméletlen munkást a helybeli kórházban helyezték el gyógykezelés végett.

A visszatetsző szaga és íze következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj vegre józitt és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik.

Nyilvános nyugtázás. A felvidéki református egyházközség által templomépítési alapjárta Ruttkán, 1907. december hó 31-én este rendezett táncvigalom alkalmával a következő fellízüzetések történtek: Klein Ferenc 30.12 korona; Beniczky Kálmán 20 korona; Justh Ferenc, Epstein László, Gerber Frigyes, Benkó Albert, dr. Szolárik Vilmos 10—10 korona; Sedivy László 8.60 korona; Saager Ferenc, dr. Brichta Arnold 6.50—6.50 k.; Petricsek János 6 korona; Toperezer Sándor, Antal Zoltán, Fisch Testvérek, Gyimethy Lajos, Perényi Román 5—5 korona; Laczus János és Maresis István 4.60 kor.; Váczy Gedeon 4.50 korona; Fisinger Ferenc, Parutin Emil, Lázár Róbert, Spitzer József, Tar József 4—4 korona; Gulassa Károly 3.50 korona; Lang Ignác 3.20 korona; Tomcsányi Bertalan, Grósz Samu, Zborovszky Béla, Léway Dező, Keszler Frigyes, özv. Czupra Jánosné 3—3 korona; Ságody N. 2.60 korona; ifj. Fisinger Ferenc, Décsy János 2.50—2.50 korona; Geltz Ágoston 2.40 korona; Bloch S., Tóth István, Rakitta Samu 2.20—2.20 korona; Csányi Kálmán 2.10 korona; dr. Bulovszky Miklós, Csepesányi Sándor, Tomcsányi Dénes, Tomcsányi Gyula, Kossuth Lajos, Steiner M., dr. Ferdinándy Béla, Székely Eerenc, Mudrony János dr., Kellermann Gyula, Waldmann Gyula, Waldmann Miksa, Büchler Armin, Hlavnya Pál, Teszák Samu, Lövinger Armin, Martinek Károly, Kontsek András, Patkay Teréz (Budapest); Szakács József, Haas Mór, Reisenbach Gyula, Weiner Arnold, Polgár István, Pokorny János, Berencz Mátyas, Nagy Gyula, Kőteles György, Bartos N., Pilát Adolf, Kiss Gyula 2—2 kor.; Kiss G. Gyula, Nagy István, Reiszkup Ferenc, Székely Ferenc,

Eszterházy-Cognac, Hubert „Gentry Club” pezsgő
eredeti gyári árákon kapható STEINER SAMU-nál Turócszentmártonban.

Petrovsky Valér, Schwalbe Juliska, Tyroler József, Balázs Miksa, Fehérpaty Kornél 1.60—1.60 korona; Rössler József, Ditz Ö., Wachsberger Lipót, Nagy Dániel, Olsavszky Gyula, Elczner Lajos, Nagy Márton, Dienes István, Androsics József 1.50—1.50 korona; Patsch Béla, Lang M. és Fia, Spitzer Mór, Spitzer Albert, Patsch Vilmos, Hercz Ignác, dr. Lax Adolf, dr. Lax Ernő, dr. Lax Tivadar, Rusznyák Mór, Lévy Gyula, Burián N., Weisz N., Szerelmes Anna, Funk Gusztáv, N. N. 1.40—1.40 kor.; Nagy Lajos, Lőrinczy Albert 1.20—1.20 korona; Perényi Zsigmond 1.10 korona; Kuffler Zsigmond, Grossmann Miksa, Fischer Ármán, Thomka János, Chikán Miklós, Roll Béla, Ruttkay István, Petrács Mihály, Löwy Kornél, Tenczer Náthán, Kulcsán Samu, Grossmann Ármán, Kresméry Milos, Simkó Klancza János, Svehla Gyula, N. N., Grossmann N., Krausz Sándor, Wagner J., Moser Kálmán, Révész Áron, Inceze Károly, Hingel Dávid 1—1 korona; M. J., Poschevics Tivadar, Madarassy N., Reichmann N., Müller N., Szilágyi Zsigmond, N. N., Svaby Arnold, Csirke Sándor, Nagy Zsigmond, Schadek Ferenc, Tomanek Ferenc, Vogel Raimund, Szurák József, Palczmann János, Lóczy F., Peuser Lajos, Dörner Gyula, Hajder Dezső, ifj. Steffel Ede, Kloosz János, Kalitovics M., Monna István, Ertel Sándor 60—60 fillér; Zelig N. 70 fillér; Steffel Ede, Erdélyi Bálint, Spillauer Vilmos, Kohn Mór, Ackersmann N., Hallar Frigyes, Adler Béla 50—50 fillér; Oszadszky János, Pál János, Zahumiczky N. 40—40 fillér; Pildner Ottó, Szentimrey István 20—20 fillér; Király Kálmán 10 fillér. — Összesen 382 korona 32 fillér.

Egy lépéssel előre. Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell üdvözlönlünk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmányt kiszorítson. Egy ilyen eseményről kell most hirt adnunk. A már külföldön is hírneves Bráza Kálmán cég, mely az elején áll az uttór magyar nagykereskedelenek, sikereinek számát megint gazdagította egyel. Ez a siker a Bráza-féle Kalogén sóborszesz fogkrémhez fűződik, mely felülmúlhatatlanul kitűnő szer a fogak épségben és szépségben tartására, továbbá a száj ápolására. Csin és praktikus dolgában pedig páratlanul áll a fogkrémek tartalmazó tubus is. A Bráza-féle sóborszesznek világhíre van, nyomdokába lép most a Kalogén, amely a magyar tudásnak diadala.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyságtságra kinezta őket, ugy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással jár. Új erőt és új életkedvet kölcsönöz a SCOTT, mintha várandós lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 R 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Az Emulsió valóban a SCOTT-féle módszer védjegye — a halszél — kérik figyelmbe venni.

KALOGÉN

BRÁZAY SÓBORSZESZ FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

ISKOLAI ÜGYEK.

Hivatalos rész.

65. sz.
1908.

Valamennyi áll. isk. igazgatónak és tanítónak.

Felhívom, jelentse be mielőbb, hogy felvételi díjak fejében mennyi folyt be a folyó tanévben, ezen összeget mire fordítja és végre az ifjusági és tanítói könyvtár részére a folyó tanévben megrendelt vagy megrendelendő könyvek és lapok névjegyzékét is mutassa be.

Turócszentmárton, 1908. január 15.

Dr. Künszler Károly, s. k.
kir. tanfelügyelő.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Vízváry Miklós alsószőlősi állami elemi iskolai tanítót a ruttkai állami elemi iskolához hasonló minőségben áthelyezte.

KÖZGAZDASÁG.

A hálalás ügyének szabályozása a kiegyezésben. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyok szabályozása tárgyában az Ó Belső uralkodása állatt álló többi országokkal 1907. évi október hó 8-án kötött és 1907. évi december hó 31-dikén életbe léptetett szerződésből kifolyólag 1908. évi január hó 1-től kezdve a magyarországi hálalók, kivéve a kedvezményezett vidékbeli hálalókat, csakis a magyar szent korona országainak területén gyakorolhatják a hálalást, a mint hogy ugyanazon időponttól kezdődőleg a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok nem kedvezményezett hálalói sem folytathatnak a magyar szent korona országainak területén hálalást. A kedvezményezett vidékbeli magyarországi hálalók itt nyert hálalási könyvük alapján a hálalást a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén egyelőre ezental is gyakorolhatják,

a mint hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országoknak az eddigi hálalási szabályok értelmében kedvezményezett vidékeiről való hálalók is a magyar szent korona országainak területén 1908 évi január hó 1-jén tul is folytathatnak hálalást, mindaddig, a mig a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban a viszonyosság e részben fenntartatik, vagy a magyar törvényhozás eltérőleg nem intézkedik.

Állategészségügyünk december hóban.

Az állategészségügy az elmúlt december hónap, a vármegyei állatorvos jelentése szerint, általában kedvező volt, amennyiben fertőző állati betegség egyetlen esetben sem állapított meg. A sertésorbán megszűnté miatt zár alól feloldatot Siubnyafüldő, Pribóc, Rutka és Zábó község. A sertésvesz megszűnté miatt zár alól feloldatot Turócszentmárton és Kisfalu község. Külföldre szállítottot vasuton 10 kislejezteett bika, levágás céljából belüldi forgalomra vasutra adatott 2 drb. tenyész szarvasmarha.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.

Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.

Kiadótulajdonos: Moskóczi Ferencné.

Szentmárton-blatnicai járás főszolgabírája.

30 sz.

1908.

Pályázati hirdetés.

Az 1200 korona évi fizetéssel rendszerezett turócszentmártoni másodjegyzői állásnak választás utján megajtendő betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1883: I. t. c. 6 §-a, illetve az 1900: XX. t. c. 3. §-ában kitett képesítést, nemkülönbén a magyar és tót nyelvnek tökéletes ismeretét igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat az ezennel f. évi február hó 29-ik napjának d. e. 9 órájára Turócszentmárton községhezához kitűzött választás megnyitásáig alulirothoz benyujtsák.

Turócszentmárton, 1908. január 9.

Ujhelyi s. k.
főszolgabíró.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Kapható Turócszentmártonban: Toperczer Sándor gyógyszer-tárában

KVC POROFF
LEGELOKELOBB
OROSZ TEAMARKA.

2423/1907. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócszentmártoni kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a necpáli hitelegylet részvénytársaságnak Paulik György dolni és Oravec sz. Hradsky Mária elleni végrehajtási ügyében a besztercebányai kir. törvényszék területköréhez tartozó turócszentmártoni kir. járásbírósg területén, Bella községen fekvő a bellai 213. sz. tjkvben A. 1-3. és 1-5. sorszám alatt felvett ingatlanokból Oravec sz. Hradsky Mariát és Paulik dolni Györgyöt B. 6. és 14. tétel szerint megillető $\frac{1}{12}$ részükre 31 korona 50 fillér, továbbá

a bellai 593. sz. tjkvben A. 1. 1., 3., 4-5., 8-11. sor, 421., 676., 706., 765., 10., 55., 529., 826., 965/a. hrszám alatt felvett ingatlanokból Paulik dolni Györgyöt B. 17. és 26. tétel szerint $\frac{3}{12}$ részben megillető jutalékra 90 korona és végül a bellai 756. sz. tjkvben A. 1. 329/a. hrsz. a. bejegyzett ingatlanokból Paulik dolni Györgyöt $\frac{1}{3}$ részére 320 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlast az 1908. évi január hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Bella községen a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árón alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlansg kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Turócszentmárton, 1907. november 5.

Herkely, kir. albiró.

3-4 középiskolát végzett fiu

tanoncu

felvétetik MOSKÓCZI FERENCNE könyv- és papirkereskedésében Turócszentmártonban.

A REKLAM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életfő eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pártatlan pontossággal és olcsón eszközökkel hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házisszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közsévények, oszánál és meghűléseknel, bedörzsölésköppen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan ügyet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerár az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Turócvarmegyei raktár: Schönaich Viktor gyógyszerésznél Znióváraián — és Topoczser Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Pontosság! Szájt érdeklőben LEOPOLD GYULA hirdetésel íródája által 200 szep. 24. napig kizárólag Budapest, Erzsébet-körut 41. bizádogos közvetítél! g

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és birmentve.

Tyukszemet, borkeményedést azonnal ellárolít a Kaiser-féle **TYUKSZEMHALÁL** ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborsosz az **ERŐ SÓBORSZESZ** ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vevésszél és kozmetikai laboratorium. **GYÖR, BAROSS-UT.**

Csemege-konzervek BARTA-féle erdei gyümölcskonzervek, liszt, szörpök, gomba-, bar- és fűszé- konzervek, nemcs borovicskát — legkisebb minőségű szállít — olcsóbbak fűszereken közvetítéssel is a **Felkai Konzervgyár, Barta József** Felka (Borsodmegye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT (hasmenés), gyomorégés legjobb gyógyszer a BARTA-féle fekvő áfonya-gyógyó, kapható gyógyszerárban. 1 üveg 8 K-ért barmenés szállít

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGENSÉG gyógyítáásra a leghatásosabb készítmény a **KREBERER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.** Rendkívül hatemes isz, érveit, tisztítja a vért. Kis üveg Ára 2-30 kor. Nagy üveg 8 kor. Kapható gyógyszerárban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kalvin-tér.

PLATSCHKEK VILMOS alismert legolcsóbb, legzoldabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház** Budapest, IV., Központi Vároaház. (Károly-körut).

RIVOLI konyhapészte és konyhazárú mőtermékek **BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.** készítenek csak elsőrendű minőségű konyhában konyhapaszttal, apróval és csajfőstényekkel. Készítenek sajtolva, báronyura, fura, elváltásosra sít. Erős, főpézte, ill. sít. apró üvegfejstényekkel. Porcelánba ágyított konyhapészte kővekre sít. Mirdi kőveket ingyen és barmenés árjegyzéket!

DIGESTOL GLÜCK a legelőkeltebb emésztőpor

Doboz 2 kor. Postai szállítást **FEJER GALAMB** gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRUT 93 kapható minden gyógyszerárban drogeriában.

Meglepió haladás! **FICHTENIN**

a legjavább, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fergét a lakásban ép egy, mint mindennapi beronyót, veres levetéttét és egyéb kór- és védelemzőn hátrányos állatokat és azot pestis nemmal megöli.

Legreményesebb védőeser anyag és garás állom. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított a feltétlen eredmény.

Veszerkúpélelő Magyarországi részlel: **DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY szerencséje páratlan! Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis **BOGDÁNY S.** fővárosi sorsjegyjroda r.-t.-nál BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 20.

Dr. KOVÁCS **KÉZPASZTÁJA** 8 nap alatt Melenes hat. Tépelye K 1-20 Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Ugár-utca 17. „Tollcsok-táskák” ingyen.

Melyik vendéglobben étkezik Budapesten? **Schuller Kaszinó-éttermében** VI., ANDRÁSSY-UT 29. sz. Elsőrendű konyha! Naponta tene-estély!

Használjon azonnal **Beretrás-MIGRAIN-paszttillát,** mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. 1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. **Férás BERETRÁS TAMÁS** gyógyszerár KISPEST, Rákóczi-utca 2. Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

Dr. KOVÁCS J. homopátiás betegelő-intézet 1883 betegelőgámban meveszték székérsz Budapest, Váci-körut 18. sz.

PÁRIS SZÁLOVA Szálloda: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körut 28. sz. 100 szoba 9-20 k-ért feljebb, kizárólagos és világhírhírtéssel együtt Fűzők, elegáns kávéház, étterem. Világhíres vacsora megállíthet az összes pályaudvarok és halók felé.

KATZER szörmedelű szörnyes és szörnyes utasok és utasok. Elő és legnagyobb megvár ellen védő rész. tég.

Wix Miksa

fűszer, csemege, déligyümölcs, szeszesitalok, borok, üveg- és porcellán-árak nagy raktára

Turócszentmárton.

Szükségrenen Fiuméből vagy Triestből kávé hozatni, mert nálam 5 kg. vételnél jobb minőségű kávé jutányosabb árral kapható!

Róttkán, a REISZKUP-féle házban
— az állami iskolákkal szemben —
szép üzlethelyiség
kiadó, vagy esetleg a ház eladó.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedés

Turócszentmárton.

Szállít 5 kg. csomagokban kitünő minőségű

KÁVÉT

12:50-15- koronáért bérmentve.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint az ország minden részében előnyösen ismert, 1810-ben alapított

HALTENBERGER BÉLA, KASSA

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosógári céget Turócsvármegyére részére én képviselem. — Elvállalok a legjutányosabb árak mellett festés és vegyi tisztításra férfi és női ruhákat, függönyöket, nyakkendőket, kézimunkát, kesztyűket stb.; továbbá gőzmosás s vasalásra galériákat, kézelőket, ingeket stb. Gyász esetében ruhák soronkívül festenek feketére. A felek a képviselt igénybevétele által megszabadulnak a csomagolás kellemtelenségeitől, valamint a postaköltségektől.

REISZ LIPÓT, Turócszentmárton.

1907. évi 4483. sz.

Faeladási hirdetmény.

A zsarnócai m. kir. erdőhivatal tanács-termében folyó 1908. évi február hó 10-én délelőtt 11 órakor megtartandó nyilvános zárt írásbeli versenytárgyalás útján eladásra kerül az 1907., 1908., 1909., 1910. és 1911. évi vágásrendletek fenyőéptületefa választékának kihasználása után visszamaradó álló és fekvő fenyőfák és törzsfarészek tövön, illetve tő mellett az erdőben a következő csoportosítás mellett és pedig:

I. csoport. A geletneki, garamrévi és bródi m. kir. erdőgazdálkodások összes erdőseibeiből.

II. csoport. A jalnai m. kir. erdőgazdálkodás összes erdőseibeiből, továbbá a körömbányai m. kir. erdőgazdálkodásnak a garamvölgyére hajló erdőseibeiből a „B” gazdasági osztály I. vágáscsoport 1 tagjában fekvő erdőrészek összes fájának kivételével.

Kikiáltási árak m²-enként és a négy értékosztály szerint:

19 cm középméternő I. értékosztály 2 kor. 40 fillér, II. é. o. 2 korona, III. é. o. 1 kor. 60 fillér, IV. é. o. 1 kor. 20 fillér; 20—28 cm középméternő között I. é. o. 3 kor., II. é. o. 2 korona 60 fillér, III. é. o. 2 kor. 20 fillér, IV. é. o. 1 korona 80 fillér; 29 cm középméternő és ezenfelül I. é. o. 3 kor. 90 fillér, II. é. o. 3 korona 50 fillér, III. é. o. 3 kor. 10 fillér, IV. é. o. 2 korona 70 fillér.

Az ajánlatokban az ígért a kikiáltási árakkal szemben egy és ugyanazon százalékban fejezendő ki. Más ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Bánatpénz az I. csoportra 2000 korona, a II. csoportra 1000 korona.

Az árverési és szerződési feltételek az erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zsarnóca, 1908. évi január hónapban.

M. kir. erdőhivatal.

TÉLI MENETREND

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1907. évi október hó 1-től kezdve.)

Budapest—Turócszentmárton:				Turócszentmárton—Budapest:			
Gyv. ind.	délután 3:30,	érk. este	10:21	Gyv. ind.	reggel 6:08,	érk. délután	12:40
Szv. "	dél előtt 9:20,	" "	7:56	Szv. "	" 8:41,	" este	7:05
Gyv. "	reggel 7:15,	" délután	1:38	Gyv. "	délután 2:54,	" "	9:10
Vv. "	éjjel 11:10,	" délelőtt	11:41	Vv. "	" 4:57,	" reggel	5:20
Szv. "	délután 5:35,	" reggel	4:18	Szv. "	este 11:35,	" délelőtt	9:45
Vv. Jánoshegyről ind. reg. 5:07, é. reg. 7:41				Jánoshegyre i. d. u. 12.06, é. d. u. 3:27			
Turócszentmárton—Rutka:				Rutka—Turócszentmárton:			
Gyv. ind.	délután 1:39,	érk. délután	1:47	Gyv. ind.	délután 2:45,	érk. délután	2:53
Szv. "	este 7:57,	" este	8:06	Szv. "	reggel 8:30,	" reggel	8:40
Gyv. "	" 10:22,	" "	10:30	Gyv. "	" 5:59,	" "	6:07
Szv. "	reggel 4:20,	" reggel	4:30	Szv. "	este 11:22,	" este	11:33
Vv. "	" 7:42,	" "	8:01	Vv. "	délután 4:45,	" délután	4:56
Vv. "	dél előtt 11:42,	" délelőtt	11:53	Vv. "	dél előtt 11:16,	" "	11:33
Budapest ny. p. u.—Zsolna:				Zsolna—Budapest ny. p. u.:			
Gyv. ind.	reggel 7:20,	érk. délután	1:33	Gyv. ind.	éjjel 3:46,	érk. reggel	9:25
Szv. "	" 9:20,	" este	8:30	Szv. "	reggel 7:18,	" este	5:55
Gyv. "	este 6:55,	" éjjel	12:24	Gyv. "	délután 3:14,	" "	9:45
Szv. "	" 10:30,	" reggel	7:16	Szv. "	este 9:15,	" reggel	6:35

A os. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Rutka:				Rutka—Kassa.			
Szv. ind.	reggel 5:30,	érk. délután	12:24	Gyv. ind.	reggel 4:05,	érk. délelőtt	8:35
Szv. "	" 7:40,	" "	2:04	Szv. ind.	reggel 4:57,	érk. délelőtt	11:55
Gyv. "	délután 12:05,	" "	5:30	Szv. "	" 8:35,	" délután	3:45
Szv. "	" 12:35,	" este	8:08	Gyv. "	délután 12:30,	" "	5:03
Szv. "	" 3:52,	" "	11:03	Szv. "	" 2:30,	" este	8:55
Gyv. "	este 7:42,	" "	12:08	Szv. "	" 4:18,	" éjjel	11:35
				Liptószentmiklósta Svz. i. este 8:44 é. 10:10			
Rutka—Zsolna:				Zsolna—Rutka:			
Szv. ind.	reggel 4:48,	érk. reggel	5:15	Gyv. ind.	reggel 3:39,	érk. reggel	4:01
Szv. "	délután 12:50,	" délután	1:20	Szv. ind.	reggel 4:21,	érk. reggel	4:47
Szv. "	" 2:21,	" "	2:45	Gyv. "	" 7:40,	" délelőtt	8:12
Gyv. "	" 5:38,	" este	6:00	Szv. "	délután 12:04,	" délután	12:26
Szv. "	este 8:33,	" "	9:00	Szv. "	délután 1:55,	" "	2:20
Szv. "	éjjel 11:17,	" éjjel	11:45	Szv. "	" 3:33,	" "	4:00
Gyv. "	" 12:12,	" "	12:34	Szv. "	este 9:01,	" este	9:30
Vv. "	dél előtt 8:13,	" délelőtt	8:39	Szv. "	este 7:20,	" "	7:50

Közvetlen vonatösszeköttetés

Berlin—Budapest között, Rutkánál.

Naponta	4.39	indul	Berlin	érkezik	11.22
"	10.05	"	Breslau	"	5.55
"	1.14	"	Oderberg	"	2.57
"	5.59	"	Rutka	"	10.30
"	12.40	érk.	Budapest k. p. u.	indul	3.30

Közvetlen gyorvonalat összeköttetés

a magyar királyi államvasutak és az azon uton tullekocsatlakozó vasutak alatt megnevezett főállomásai között.

7.15	3.30	i. Budapest k. p. u. é.	12.40	9.10	7.20	6.55	i. Budapest ny. p. u. é.	25	9.45		
1.47	10.30	é. Rutka	i.	5.59	2.45	1.33	12.24	é. Zsolna	i.	3.46	3.14
—	5.55	" Breslau	"	10.05	6.10	10.35	5.55	" Breslau	"	10.05	6.10
—	11.22	" Berlin (Fridrstr.)	"	4.39	11.31	5.25	11.21	" Berlin (Fridrstr.)	"	4.39	11.13